

Пам'ятки архітектури Маріуполя

*Віртуальна екскурсія. Огляд основних
проблемних аспектів виокремлення
і збереження пам'яток*

Завдання заняття:

- 1. Ознайомитись із специфічною формою проведення занять – віртуальною екскурсією.**
- 2. Ознайомитись із затвердженими пам'ятками архітектури міста Маріуполя.**
- 3. Розглянути історію виокремлення об'єктів, рекомендованих до переліку пам'яток архітектури місцевого значення, і обговорити проблемні питання щодо стану та перспектив збереження архітектурної спадщини Маріуполя.**

*За мат. видання:
Школа педагогічної майстерності викладачів : Інформаційно-організаційний
навігатор / укл. Ю. М. Косенко. – Маріуполь: МДУ, 2019. – 23 с.*

Що саме нам надає можливість стверджувати: “так, це була екскурсія”?

Екскурсія — Вікіпедія

https://uk.wikipedia.org/wiki/Екскурсія

Ви не увійшли до системи Обговорення Внесок Створити обліковий запис Увійти

Стаття Обговорення Читати Редагувати Редагувати код Переглянути історію Пошук у Вікіпедії

Екскурсія [ред. | ред. код]

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

У Вікіпедії є статті про інші значення цього терміна: *Екскурсія (значення)*.

Екскурсія (від лат. *excursio* — прогулянка, поїздка, похід) — колективне відвідування музею, пам'ятного місця, виставки, підприємства тощо; поїздка, прогулянка з освітньою, науковою, спортивною або розважальною метою. Показ об'єктів відбувається під керівництвом кваліфікованого спеціаліста — екскурсовода, який передає аудиторії бачення об'єкта, оцінку пам'ятного місця, розуміння історичної події, пов'язаного з цим об'єктом. Екскурсії можуть бути як самостійною діяльністю, так і частиною комплексу туристичних послуг.

Вивчається екскурсознавством.

Зміст [сховати]

- Класифікація
- Див. також
- Примітки
- Посилання

Класифікація [ред. | ред. код]

За змістом:^[1]

- Оглядова екскурсія**, як правило, багатотемна, з використанням історичного та сучасного матеріалу. Будується на демонстрації різноманітних об'єктів — пам'яток історії та культури, будівель та споруд, природних об'єктів, місць знаменитих подій, елементів благоустрою міста, промислових та сільськогосподарських виробництв тощо. В оглядових екскурсіях велиї висвітлюється широка

Шкільна екскурсія на узбережжя моря

Корисне посилання:
Понятие «экскурсия» в энциклопедических изданиях 1930-1970-х гг.
<https://ru.calameo.com/books/0029790714997c7266188>

Розмаїття термінів: віртуальна екскурсія, Рига

The screenshot shows a web browser window with the URL www.vecrīga.info/excursion/new/?lang=ru#/ratslaukums. The page features a virtual tour interface with a 3D map of Riga on the left and a detailed view of the Ratslaukums square on the right. The interface includes navigation icons at the bottom and a sidebar with a search icon and a 'Медiateка' (Media Library) icon. The main content area is titled 'Экскурсия' (Excursion) and 'Ратушная площадь' (Ratslaukums square). A 360-degree panoramic view of the square is shown, along with a 3D model of the square and a photograph of the square. The text describes the square's historical significance and its destruction during the Second World War.

vecrīga info Карта Медiateка

Экскурсия

Ратушная площадь

Посмотреть 360° панораму

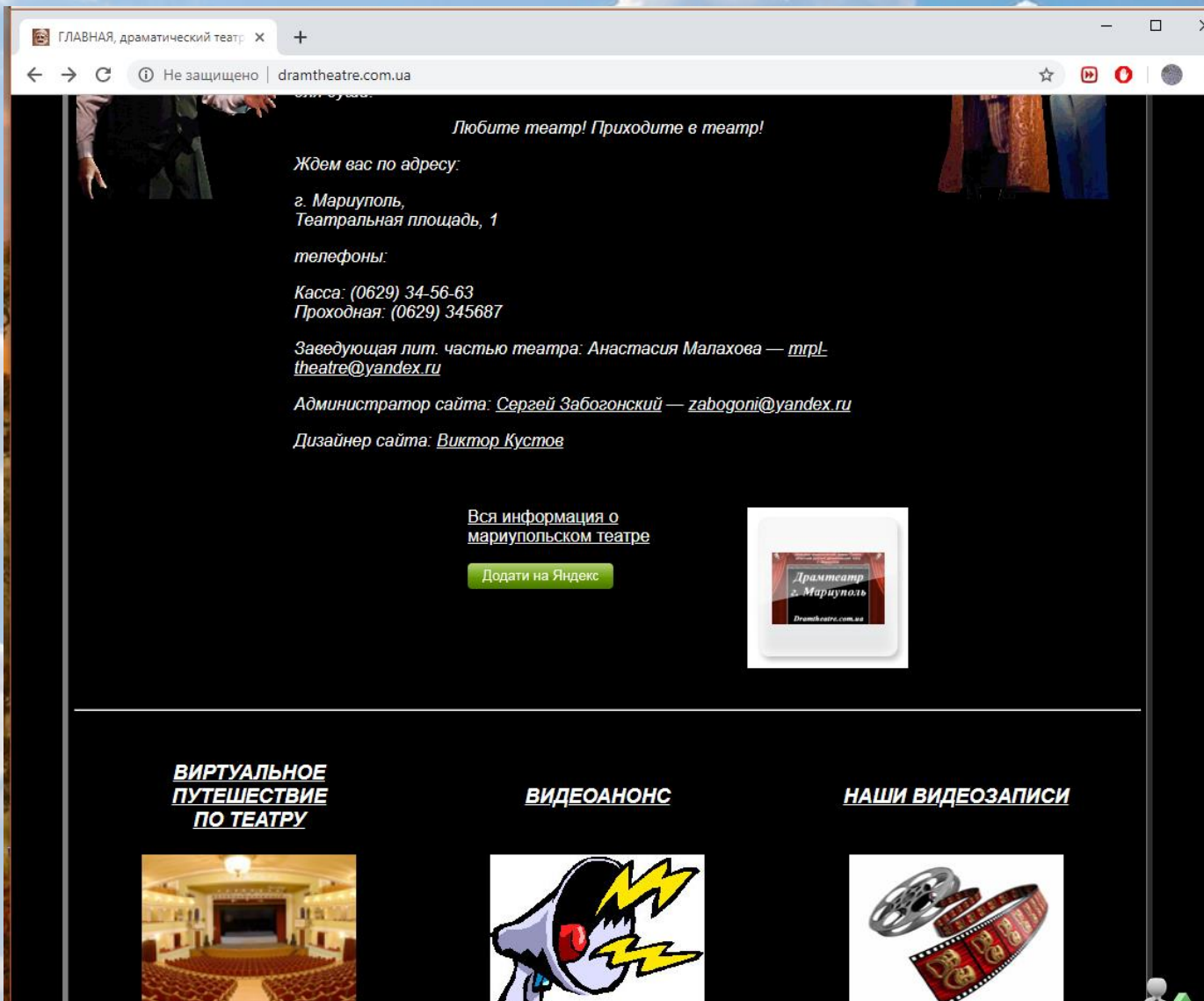
В средние века Ратушная площадь была центром общественной жизни города – здесь находились лавки и мастерские, проходили народные гулянья, с балкона здания Ратуши зачитывались городские указы, на площади также совершались казни и устраивались мистерии.

Роскошная застройка площади была полностью разрушена в годы Второй Мировой войны; в нашем веке

Подробнее

<http://www.vecrīga.info/excursion/new/?lang=ru#/ratslaukums>

Розмаїття термінів : віртуальна подорож, Маріуполь, театр

Скриншот веб-сайту драматичного театру в Маріуполі. Вгорі видно панель браузера з адресою dramtheatre.com.ua. Основна частина сайту має темний фон з фотографіями театральних дій. Текст на сайті:

Любите театр! Приходите в театр!

Ждем вас по адресу:
г. Мариуполь,
Театральная площадь, 1

телефоны:
Касса: (0629) 34-56-63
Проходная: (0629) 345687

Заведующая лит. частью театра: Анастасия Малахова — mgp@theatre.yandex.ru

Администратор сайта: [Сергей Забогонский](mailto:zabogoni@yandex.ru) — zabogoni@yandex.ru

Дизайнер сайта: [Виктор Кустов](#)

Вся информация о мариупольском театре

Додати на Яндекс

ВІРТУАЛЬНЕ ПУТЕШЕСТВИЕ ПО ТЕАТРУ

ВИДЕОАНОНС

НАШИ ВИДЕОЗАПИСИ

<http://dramtheatre.com.ua/>

Розмаїття термінів : віртуальний тур, Маріуполь, будинок Регіра

#mrplісторичний

Видео Все

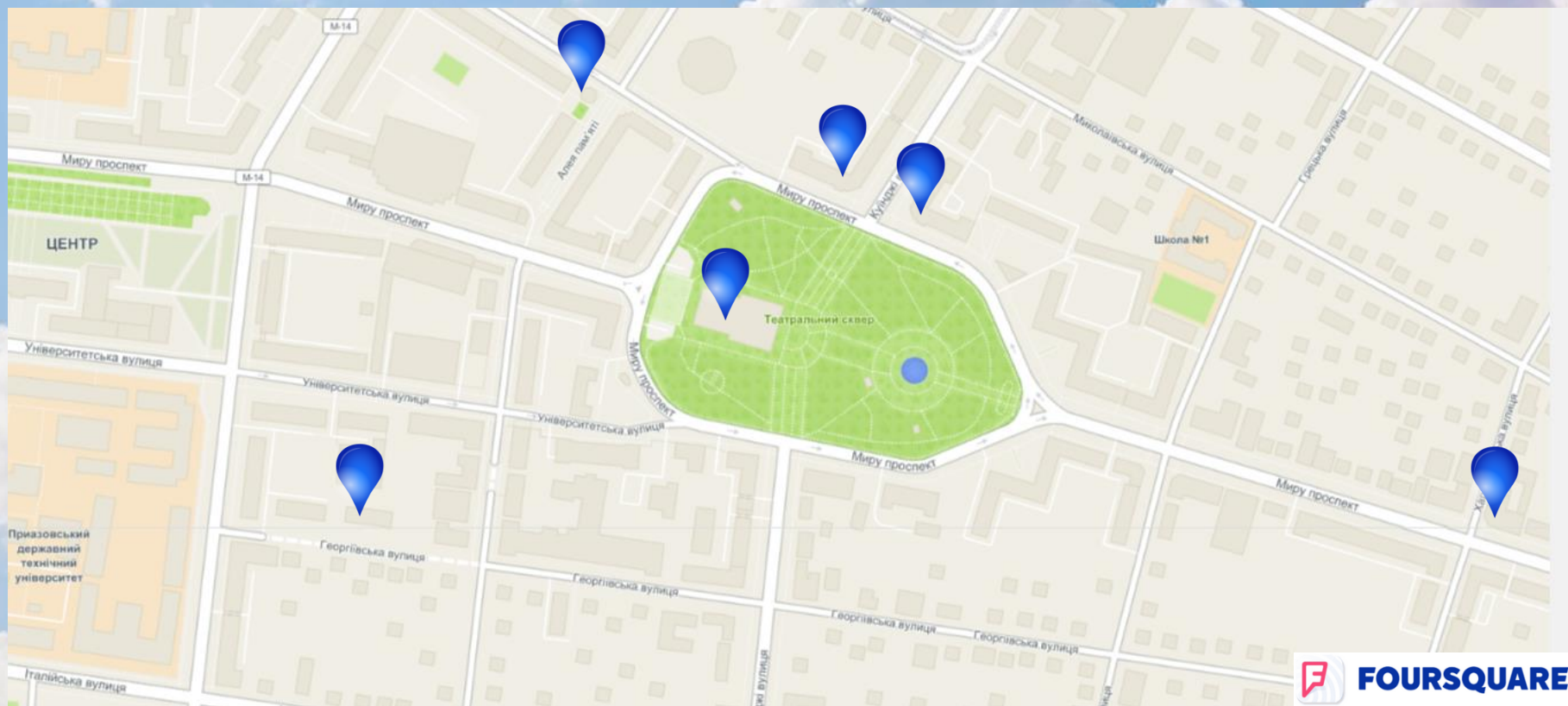
Втрачені храми Маріуполя
Команда mrpl.city продовжує серію віртуальних...
mrpl.city
15 марта 2018 г. · 441 просмотр

Віртуальний тур Маріуполем: Будинок купця Регіра
mrpl.city
25 августа 2017 г. · 4 203 просмотра

Віртуальний тур Маріуполем: Зимовий театр Маріуполя
mrpl.city
11 сентября 2017 г. · 3 814 просмотров

 Olga Demidko поделился(-ась) Публикация mrpl.city
8 февр. 2018 г. · · Продовжуємо наші віртуальні тури!)

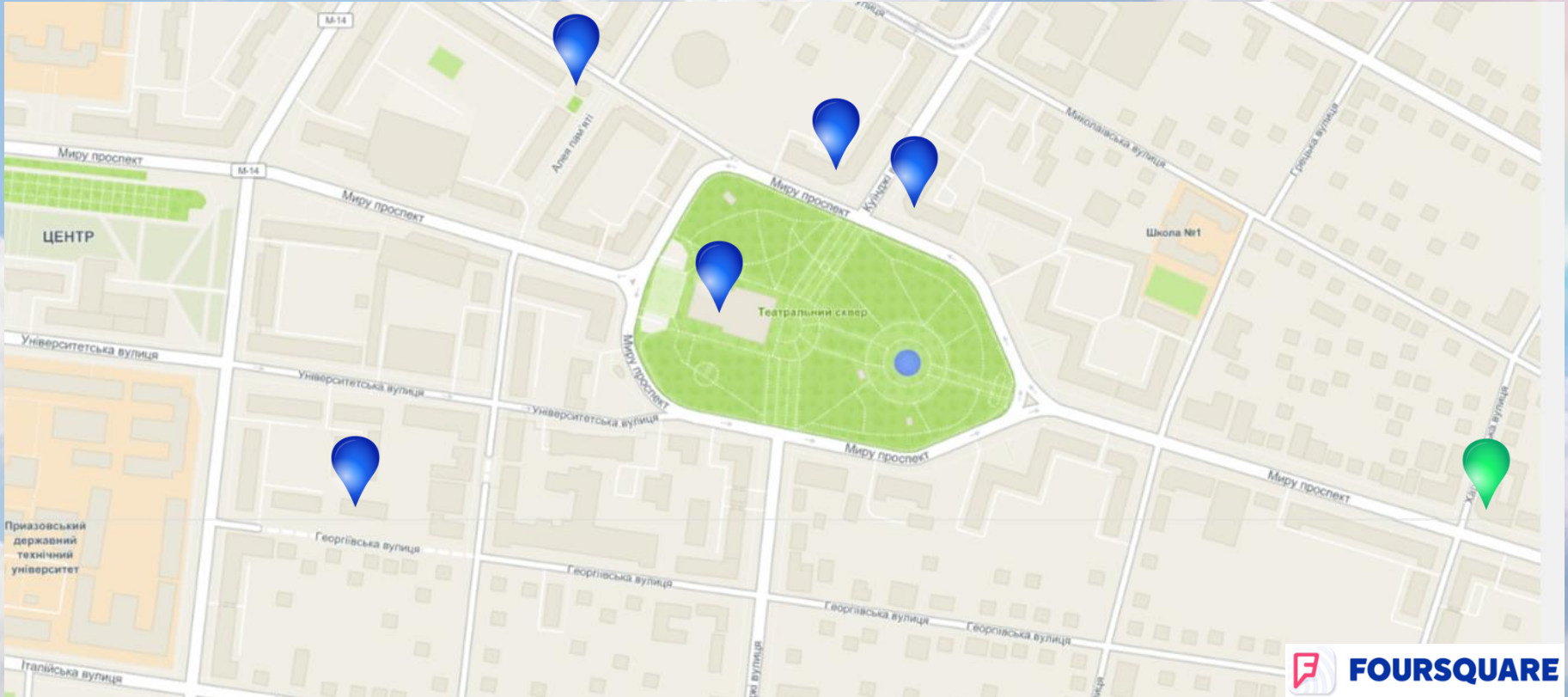
Пам'ятки архітектури на мапі Маріуполя

Маріупольские старожилы с вековой историей // 0629.com.ua : Сайт города Мариуполя. – 2017. – 28 апр. – Режим доступа: <https://www.0629.com.ua/news/1637549/mariupolskie-starozily-s-vekovoj-istoriej>.

В Мариуполе государство охраняет 6 памятников архитектуры с вековой историей / по мат. сайта 0629.com.ua // Донецкие новости : Региональный портал Донбасса. – 2017. – 29 апр. – Режим доступа: <https://dnews.dn.ua/news/602630>.

Вул. Харлампіївська, 17 (охор. №29-ДЦ)

Перлина маріупольського «цегляного стилю». Будинок, який чи не найчастіше змінював колір і назву

Вул. Харлампіївська, 17. ПК “Молодожній”

Фото зі сторінки інтернет-порталу «ГидМариуполь»
<http://dkmolodezhnyy.gidmariupol.com/about>

Вул. Харлампіївська, 17. Готель "Континенталь"

Фото до ст.:

Проценко А. Загадка мариупольского «зимнего дворца» / А. Проценко // Старый Мариуполь : краеведческий портал. – 2011. – 7 июня. – Режим доступа: <http://old-mariupol.com.ua/zagadka-mariupolskogo-zimnego-dvorca/>

Вул. Харлампіївська, 17. ПК "Азовсталь"

*Фото О. Мазур
(серпень 2007 р.)*

Вул. Харлампіївська, 17. ПК "Азовсталь"

Фото О. Дейниченко
(квітень 2008 р.)

Вул. Харлампіївська, 17. ПК "Азовсталь"

*Фото О. Дейниченко
(квітень 2008 р.)*

Вул. Харлампіївська, 17. ПК "Азовсталь"

*Фото О. Дейниченко
(квітень 2008 р.)*

Вул. Харлампіївська, 17. ПК "Азовсталь"

*Фото Т. Фаустової
(квітень 2010 р.)*

Вул. Харлампіївська, 17. Старовинні сходи («готель Томазо»)

Джерело фото:

<https://www.0629.com.ua/news/1637549/mariupolskie-starozily-s-vekovoij-istoriej>

Вул. Харлампіївська, 17. Старовинні сходи («готель Томазо»)

Джерело фото:

<https://www.0629.com.ua/news/1637549/mariupolskie-starozily-s-vekovoju-istoriej>

Вул. Харлампіївська, 17. Старовинні сходи («готель Томазо»)

Джерело фото:

<https://www.0629.com.ua/news/1637549/mariupolskie-starozily-s-vekovej-istoriej>

Вул. Харлампіївська, 17. ПК “Молодожній”

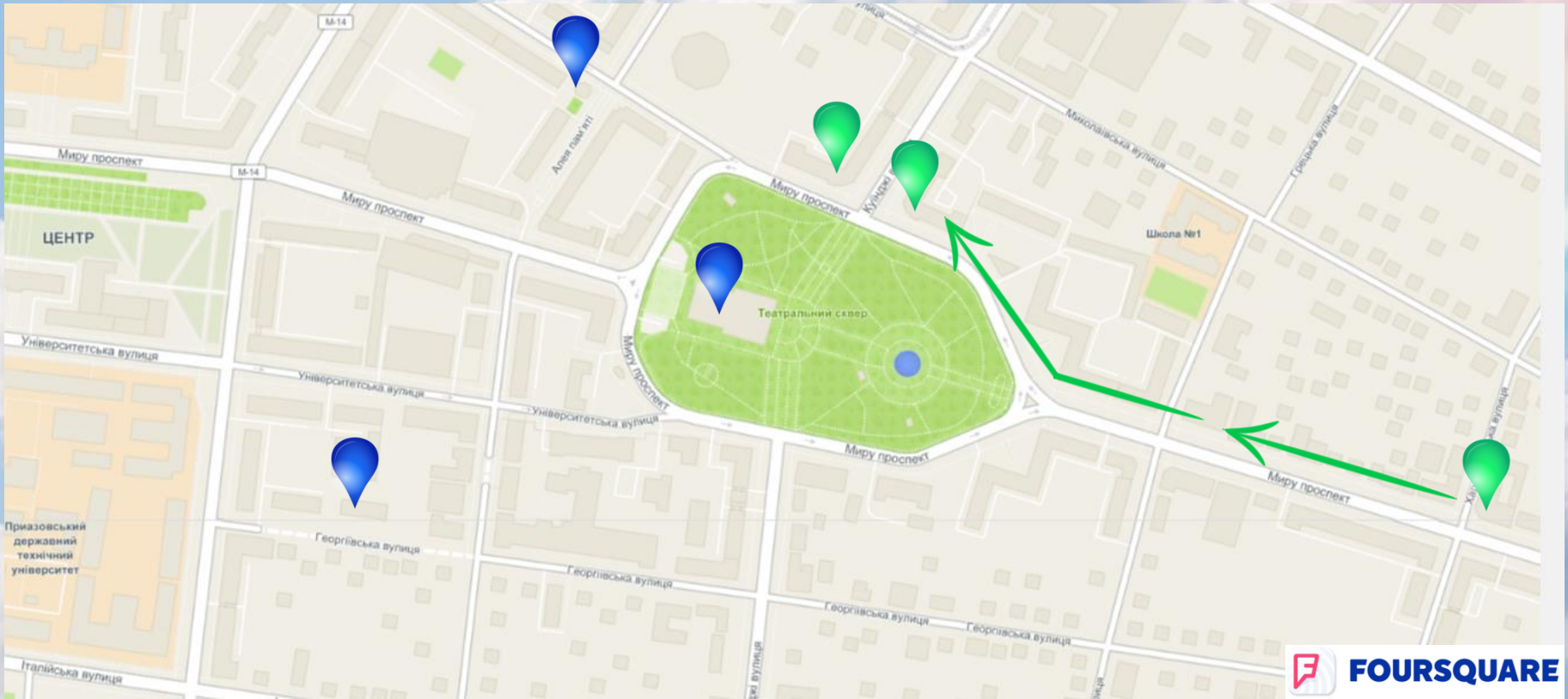
*Фото О. Дейниченко
(березень 2016 р.)*

Вул. Харлампіївська, 17. ПК “Молодожній”

*Фото О. Дейниченко
(червень 2016 р.)*

Вул. А.Куїнджі, 35 та 48 (охор. №25/І-ДЦ та 25/ІІ-ДЦ)

Будинки-близнюки, проте такі різні...

Вул. А.Куїнджі, 35 та 48. «Будинки зі шпилями»

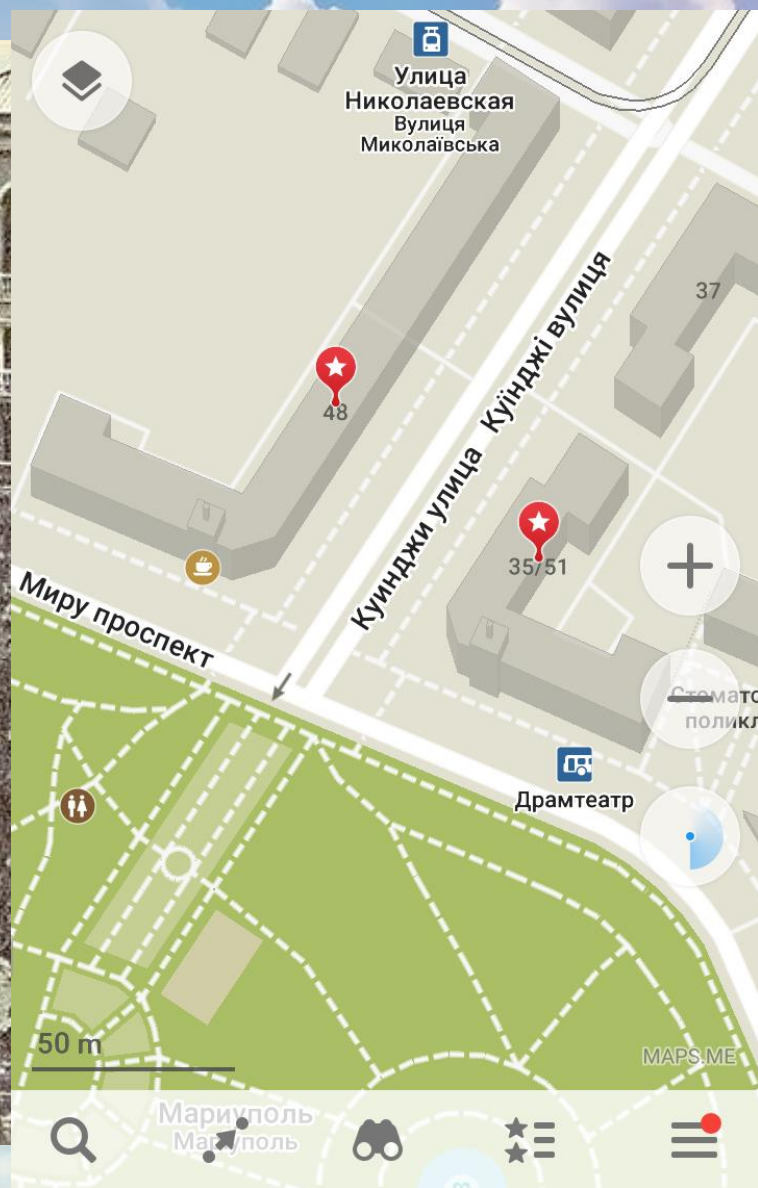
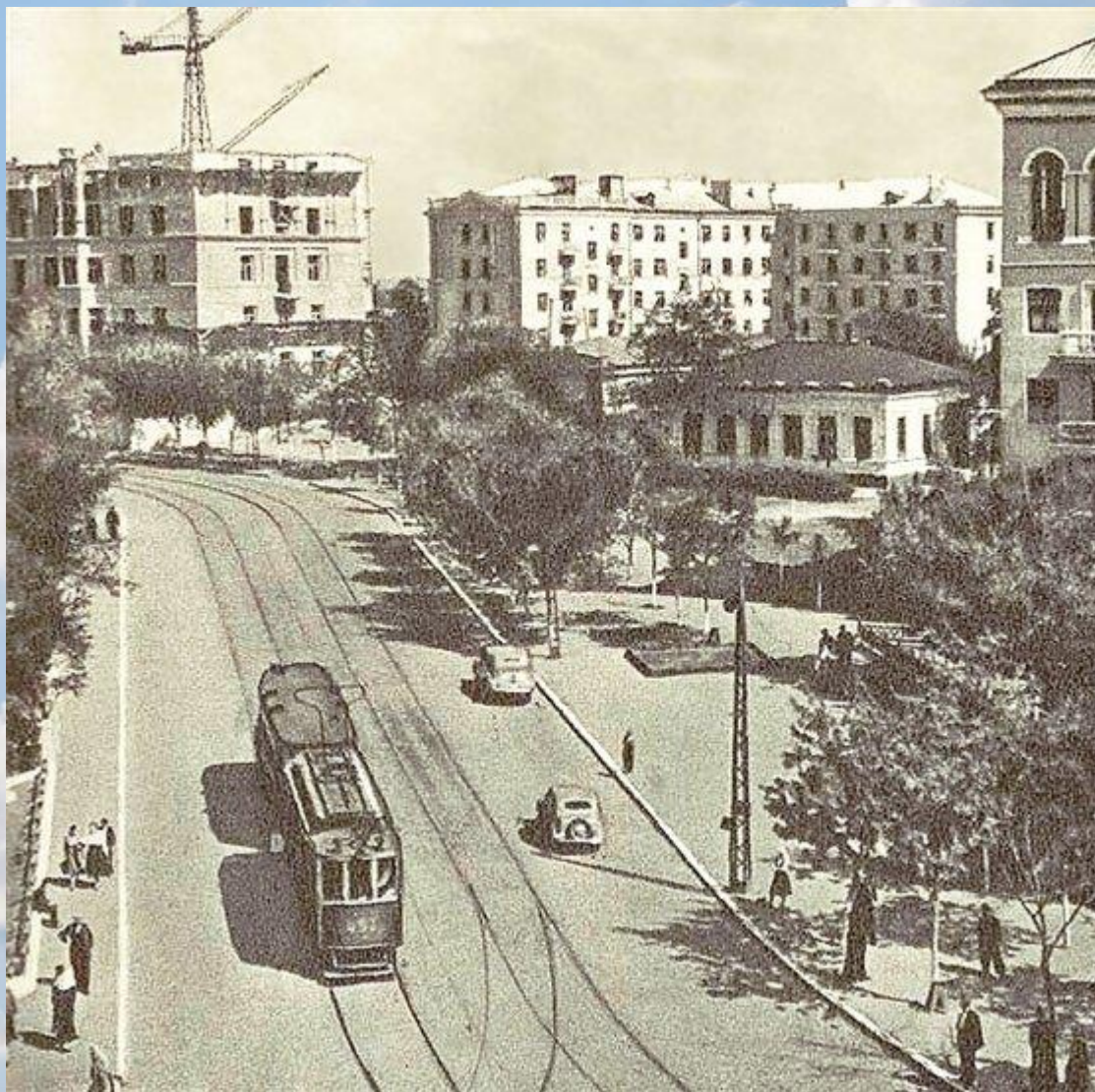

Джерело фото:

Жданов : комплект листівок / фото І. Кропивницького. – Київ : Мистецтво, 1984.

<https://www.retroua.com/%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%83%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C/4557-%D1%82%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B9-%D1%81%D0%BA%D0%B2%D0%B5%D1%80/>

Вул. А.Куйнджі, 35 та 48. «Будинки зі шпилями»

1953-1954 рр. Джерело фото: <http://vse-grani.com/viewtopic.php?f=56&t=438&start=1300>

Вул. А.Куїнджі, 48. «Будинок зі шпилем»

Джерело фото:

<https://www.0629.com.ua/news/1637549/mariupolskie-starozily-s-vekovoju-istoriej>

Вул. А.Куїнджі, 48. «Будинок зі шпилем»

Фото О. Дейниченко
(червень 2015 р.)

Вул. А.Куїнджі, 48. «Будинок зі шпилем»

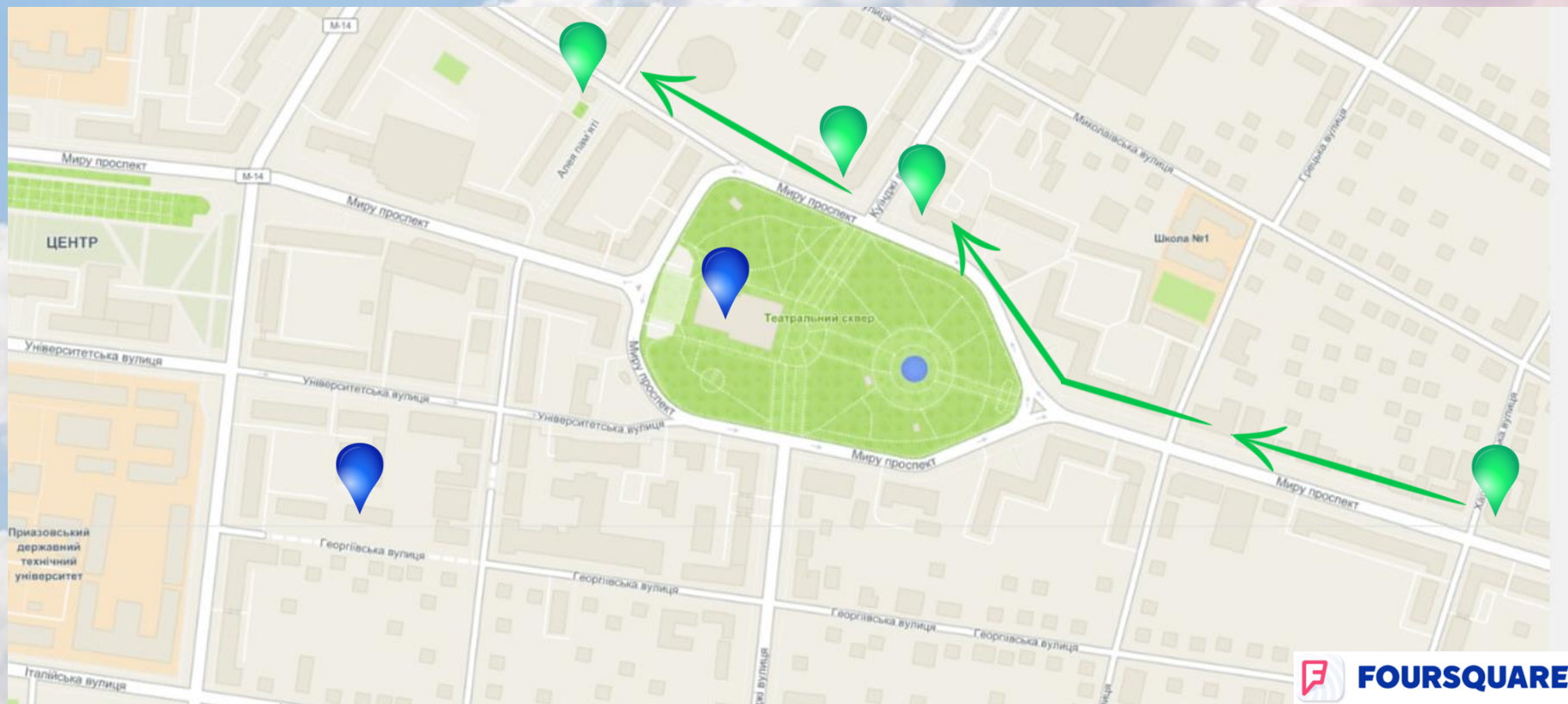
Фото О. Дейниченко
(червень 2015 р.)

Вул. А.Куїнджі, 48. «Будинок зі шпилем»

Фото О. Дейниченко
(червень 2015 р.)

Вул. Архітектора Нільсена, 36 (охор. №31-ДЦ)

Від водонапірної вежі та пожежної «каланчі» – до креативного простору з оглядовим майданчиком

Вул. Архітектора Нільсена, 36. Водонапірна вежа

Джерела фото:

<https://www.0629.com.ua/news/286122/mariupolcy-pomogite-resit-sudbu-pamatnika-arhitektury>

<https://www.0629.com.ua/news/1637549/mariupolskie-starozily-s-vekovoj-istoriej>

Вул. Архітектора Нільсена, 36. Водонапірна вежа

Джерело фото:

<http://mariupolnews.com.ua/news/view/kak-mariupolskaya-vodonapornaya-bashnya-stala-kreativnym-kulturnym-prostranstvom>

Вул. Архітектора Нільсена, 36. Водонапірна вежа

Джерело фото:
<http://mariupolnews.com.ua/news/view/kak-mariupolskaya-vodonapornaya-bashnya-stala-kreativnym-kulturnym-prostranstvom>

**Вул. Митрополитська, 36. Остання з водорозборних колонок
(орієнтир – Центральна районна адміністрація Маріупольської міської ради,
вул. Митрополитська, 39)**

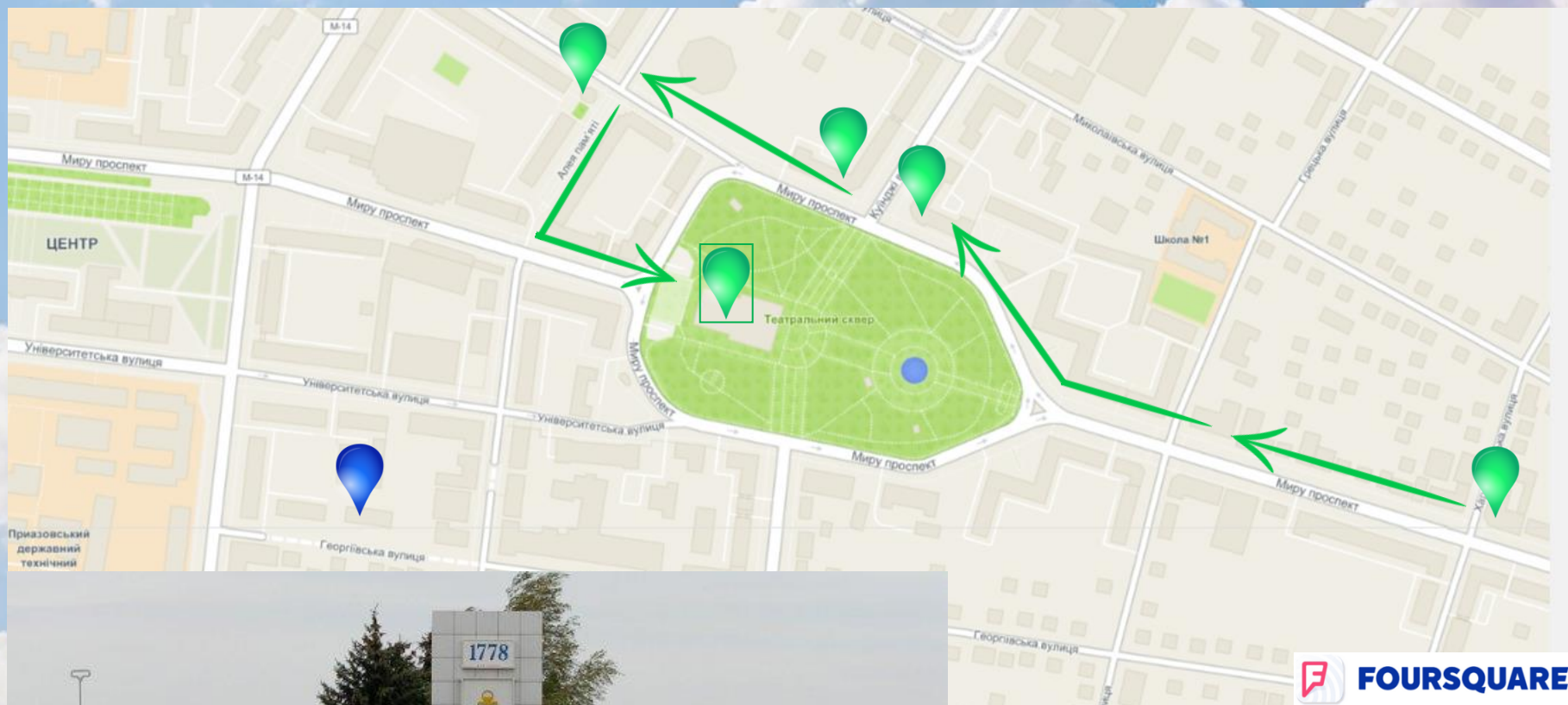
*Фото О. Дейниченко
(лютий 2007 р.)*

Вул. Митрополитська, 36. Остання з водорозборних колонок

*Фото О. Дейниченко
(червень 2016 р.)*

Пл. Театральна, 1 (охор. №30-ДЦ)

І тут – сталевар?

Джерело фото:

<https://ukranews.com/news/270203-nochyu-vezd-v-maryupol-budut-zakryvat>

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

Джерело фото:

<http://mir-teatra.net/mariupol/54-mariupolskiy-dramaticheskij-teatr.html>

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

1959-1960 рр. Джерело фото: <http://vse-grani.com/viewtopic.php?f=56&t=438&start=240>

Стилізоване зображення будинку драматичного театру

Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

*Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)*

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

*Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)*

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

*Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)*

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

*Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)*

Пл. Театральна, 1. Будинок драматичного театру

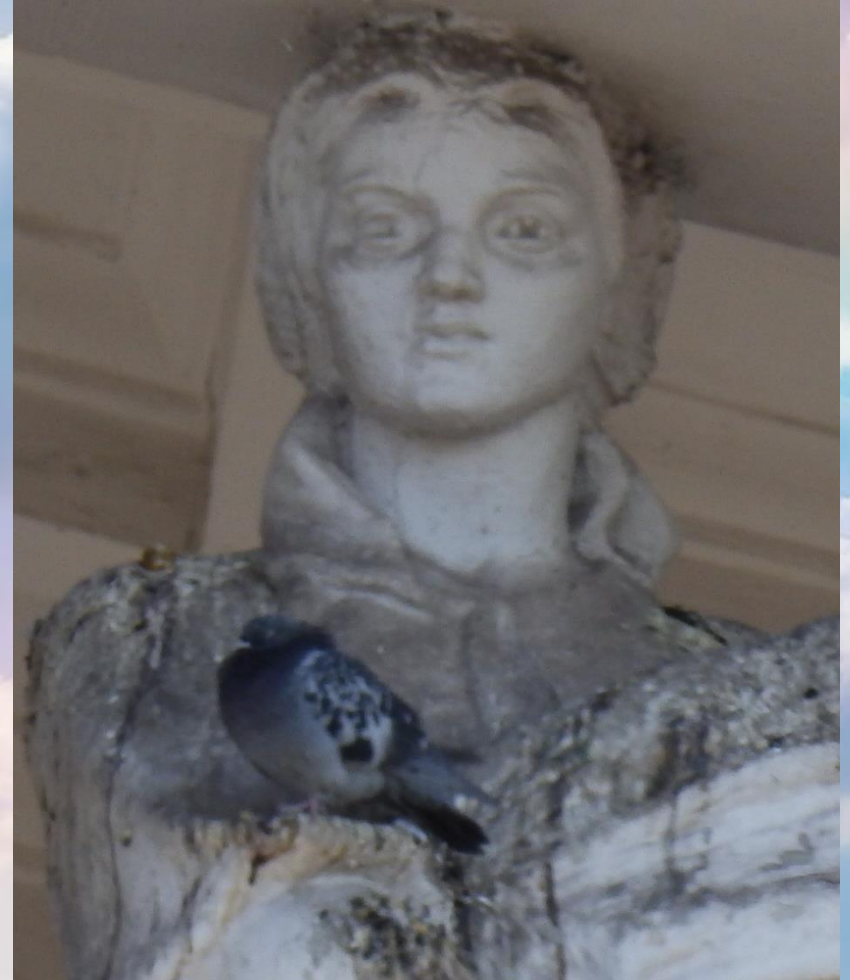
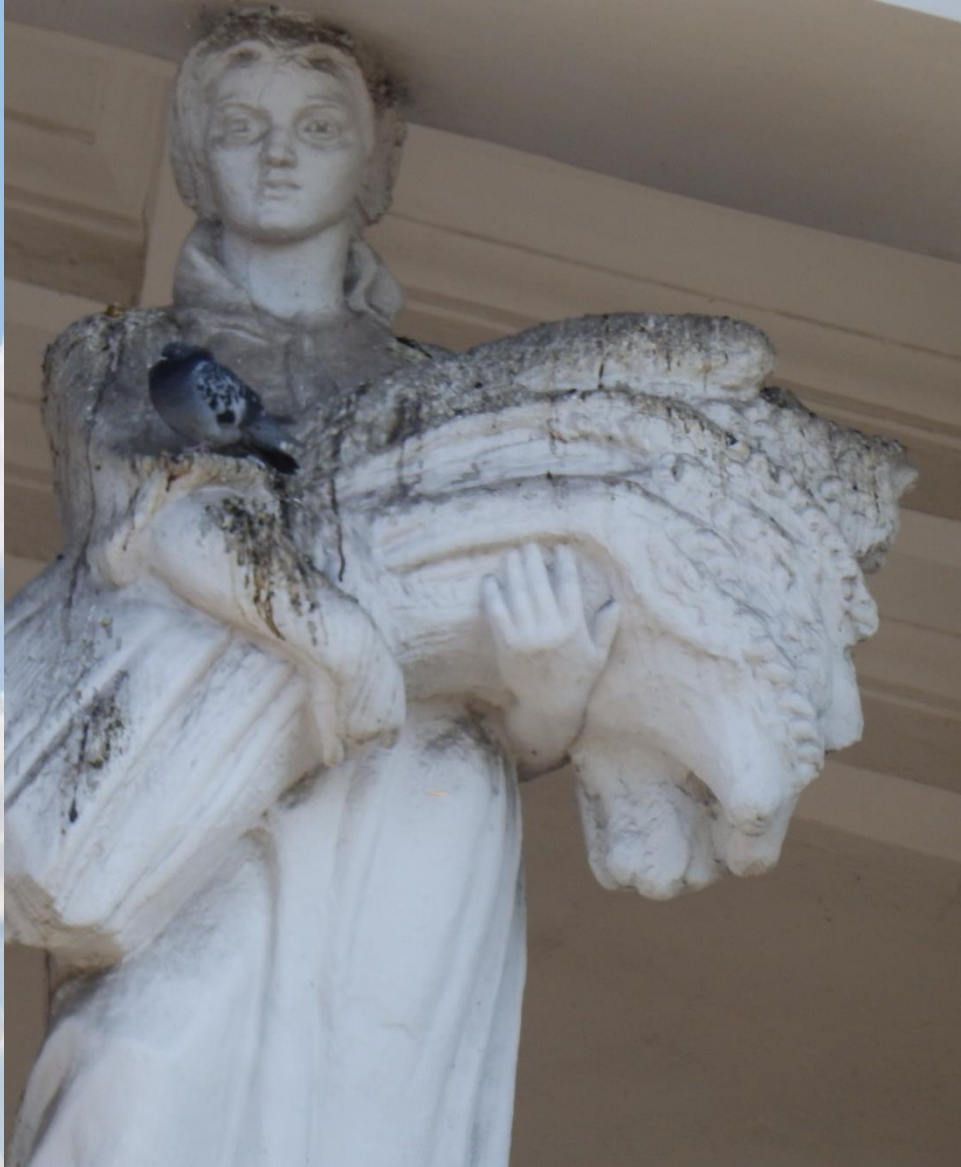
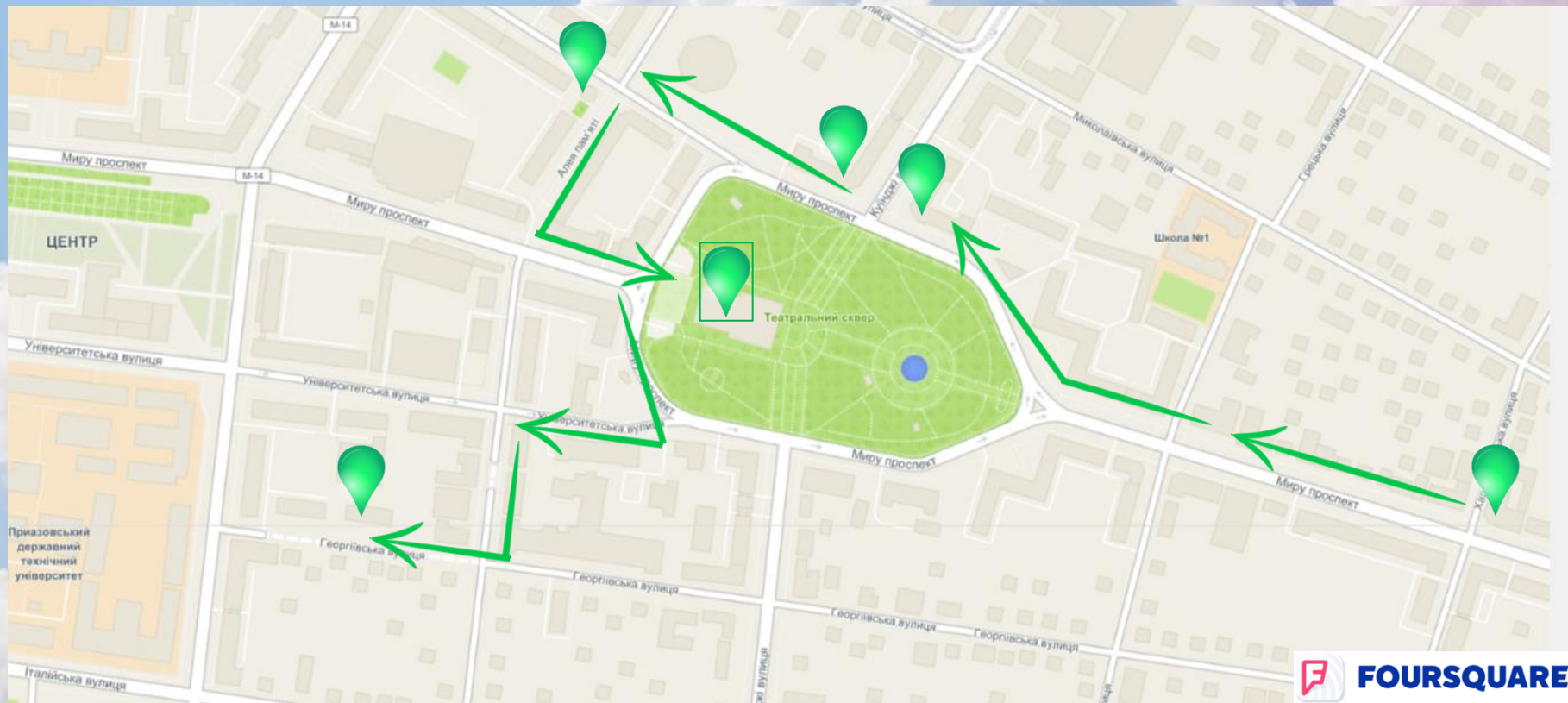

Фото О. Дейниченко
(квітень 2017 р.)

Вул. Георгіївська, 69 (охор. №28-ДЦ)

Будинок, що не змінює традиціям

Вул. Георгіївська, 69. Індустріальний технікум → Маріупольський коледж ДВНЗ «ПДТУ»

*Фото О. Дейниченко
(листопад 2010 р.)*

Вул. Георгіївська, 69. Олександрівська чоловіча гімназія

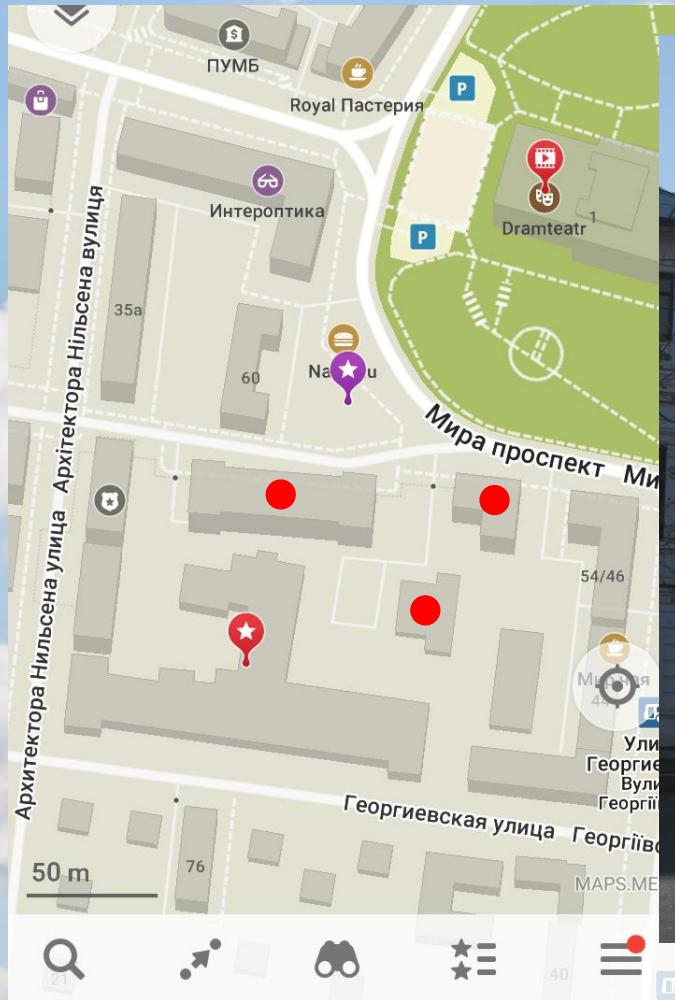
Маріуполь — Marioupol

Александровская Мужская Гимназія
Gymnase d'Alexandre pour garçons

Джерело фото:

<http://old-mariupol.com.ua/gimnaziya-chetvertyj-direktor/>

Вул. Георгіївська, 69 і будинки, що виходять фасадами на Театральну пл.

Джерело фото – портфоліо дизайнера Oleksandra Klubova:
https://freelancehunt.com/freelancer/AK_Design_Alex.html

**Кам'яна баба,
знайдена
під час ремонтних
робіт на території
проектно-будівельного
підприємства
«Азовінтекс»
(зберігається
у внутрішньому
дворіку
Маріупольського
краєзнавчого музею)**

*Фото О. Дейниченко
(травень 2012 р.)*

Перелік мариупольських пам'яток

Чаплинская О.М., Пасько Н.В., Солодкая М.И.

Памятники Мариуполя рассказывают...: – Мариуполь: Рената, 2005. – 88 с., 48 с. ил.
ISBN 966-7329-79-8

В городе Мариуполе около 200 памятников и мемориальных досок, в их числе памятники в виде стел, обелисков, монументов, установленные на братских могилах воинов, погибших в годы гражданской и Великой Отечественной войны.

Кроме исторических памятников, **5 зданий** объявлены решением облисполкома в 1983 г. памятниками архитектуры: здания Донецкого областного русского драматического театра (г. Мариуполь), индустриального техникума, водонапорная башня, два жилых дома на пересечении пр. Ленина и ул. Артема и здание Дворца культуры ОАО «ММК «Азовсталь».

Все памятники города относятся к категории памятников местного значения, кроме одного. Постановлением Кабинета Министров Украины от 27 декабря 2001 г. № 1761 здание областного русского драматического театра (г. Мариуполь) отнесено к памятникам архитектуры государственного значения.

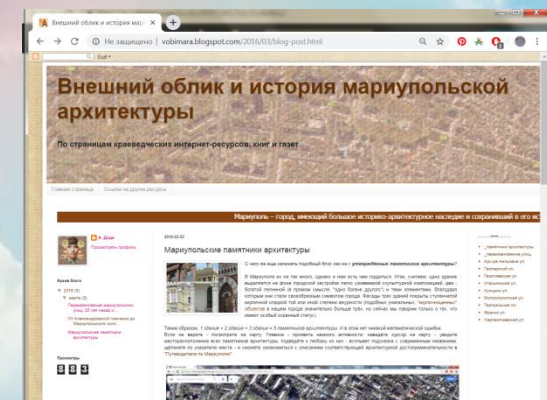
Издание предназначено для специалистов, преподавателей, студентов, учащихся, занимающихся вопросами изучения памятных мест г. Мариуполя, а также для всех тех, кто интересуется вопросами истории и культуры.

Мариупольські пам'ятки архітектури у добірках матеріалів, оформлених в межах краєзнавчої роботи наукової бібліотеки МДУ

Пам'ятки архітектури м. Мариуполя : віртуальна виставка до Дня рідного міста / укл. О. Дейниченко. – Мариуполь, 2012. – Режим доступу: http://www.slideshare.net/NB_MDU/ss-56733777; <http://ru.calameo.com/books/002979071cb072c9111ef>

Мариупольские памятники архитектуры // Внешний облик и история мариупольской архитектуры : По страницам краеведческих интернет-ресурсов, книг и газет : авторский блог. – 2016. – 23 марта. – Режим доступа: <http://vobimara.blogspot.com/2016/03/blog-post.html>

Памятники архитектуры Мариуполя : По материалам «Путеводителя по Мариуполю» и издания «Памятники Мариуполя рассказывают...» : материал для блога «Внешний облик и история мариупольской архитектуры : По страницам краеведческих интернет-ресурсов, книг и газет». – Мариуполь, 2016. – Режим доступа: <https://ru.calameo.com/books/004719617b1c51e8e4662>

Не всі об'єкти – пам'ятки архітектури (приклад – будинок Нільсена на вул. Семенішина, 49)

В Мариуполе погибает **памятник архитектуры**

25.08 в 10:41

Историческое здание, построенное знаменитым немецким архитектором Нильсеном в 1915 году, продолжает разрушаться на глазах у мариупольцев. В настоящее время, помимо выбитых окон, в здании начались процессы, которые могут стать необратимыми для памятника архитектуры. На боковой части крыши сорвана облицовка. Осадки беспрепятственно попадают в здание, что ведёт к ускорению его разрушения.

Напомним, дом Нильсена расположен на улице Семенішина, 49 у Городского сада.

ЛЕНТА НОВОСТЕЙ

- Контакты аварийных и диспетчерских служб коммунальных предприятий Мариуполя
17.09 в 15:26
- На Азовском море вскоре будет создана база ВМС
17.09 в 13:22
- Мир перевернулся – Грузия поднимает экономику продажей ... марихуаны
17.09 в 12:22
- Итог прошедших суток в зоне ООС
17.09 в 11:37
- Сегодня в Мариуполе будет частично отключено водоснабжение
17.09 в 10:54
- В Мариуполе ремонтные работы повлекут отключение электроснабжения
17.09 в 10:20
- Audi A8 влетела в грузовик и сгорела дотла – жуткие кадры
17.09 в 09:57
- Отборочный тур талант-шоу «Х-фактор» - в Мариуполе
17.09 в 08:55

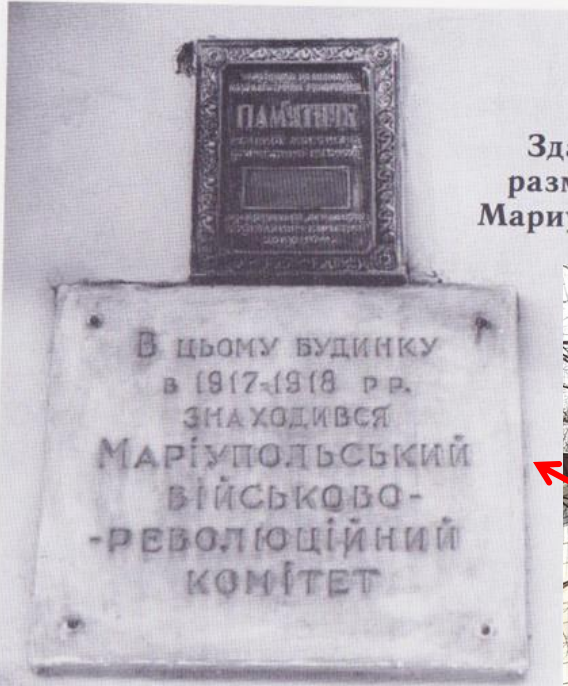
ВАШЕ МНЕНИЕ

На чем вы приехали сегодня на работу?
На общественном транспорте

<http://mariupolnews.com.ua/news/view/v-mariupole-pogibaet-pamyatnik-arhitektury>

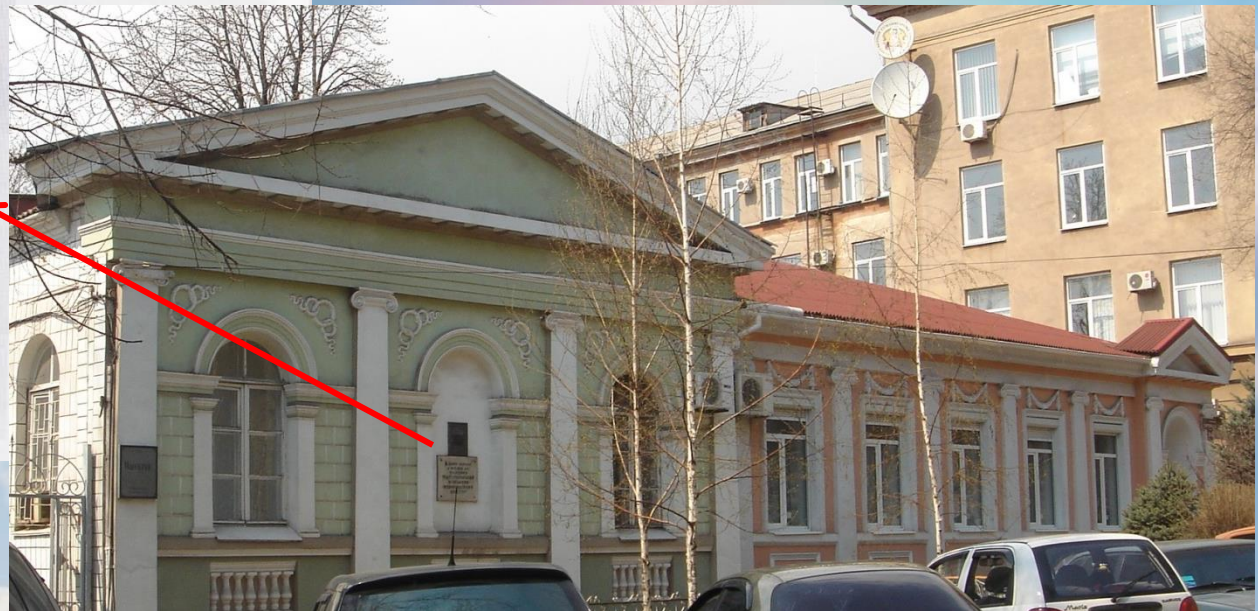
Архітектурний об'єкт – пам'ятка історії (приклад – будинок на вул. Архітектора Нільсена, 26)

Пам'ятники ~~Жовтневого району~~
Центрального

Здание, в котором
размещался первый
Мариупольский ревком

Чаплинская О.М., Пасько Н.В., Солодкая М.И.
Пам'ятники Мариуполя розказывають...: – Мариуполь:
Рената, 2005. – 88 с., 48 с. ил.
ISBN 966-7329-79-8

Квітень 2010 р.
Фото Т. Фаустової

Пам'ятки архітектури: сучасна ситуація у країні

“Сьогодні Україна втрачає свій архітектурний спадок. Будівлі знаходяться в аварійному стані. По всій країні пам'ятки архітектури поступово зникають.”

“Діюча система охоронних органів фактично не захищає культурну спадщину від знищення. Вона не змогла об'єднати в собі сучасні зміни, які відбулися в сферах економіки, права, менеджменту та у будівельних процесах. Потрібен повний перелік законодавства та методик управління.”

“Не працює законодавча база. Такби мовити, достатньо безсила влада, для того, щоб структурувати законодавчу базу і вимагати від власників виконання законів про охорону культурної спадщини і дотримання всіх норм її збереження. Тому всі дрібні перебудови, вбудови або якісь реконструкції, вони значно зруйнували автентику.”

“Щоб припинити усі маніпуляції з міськбудівними документами, необхідно, щоб кожне місто затвердило історико-архітектурний опорний план. З його допомогою можна буде нанести на генеральний план недоторканні для забудови ділянки.”

Фільм "Зберегти не можна зруйнувати" (фільм знято в рамках реалізації проекту "Закон на захисті культурної спадщини України", який був підтриманий програмою "Долучайся" Pact Ltd, прем'єра – січень 2018 р.)

https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=kMML88_e82o

Дякую за увагу!

Укл. О. Дейниченко, зав. відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення наукової бібліотеки Маріупольського державного університету, член Національної спілки краєзнавців України (березень 2019 р.)